

תמיר במלחמתו

האחרון להשקות את ההשמדה המוחלטת. בראנד לא נזכר ברשימת עדי התביעה. תמיר התקשר עמו בסתר, השיג ממנו הכטחה של שתוף פעולה ומסמך כים חשובים. אמילו אשתו של בראנד הי' קרובה לקסטנר יו"ר תר מכל אדם אחר, לא ידעה על הפג"י שות אשר, כפי ש' נתגלה אחר-כך ב' משפט, התקיימו ב' חשיכה במכוניתו של תמיר.

בינתיים נוכחה ה' תביעה לדעת ששוב אי אפשר להסתיר את בראנד. הוא הוזמן כעד התביעה לא נחקר כלל על-ידי התובע. בשעת החקירה הנגדית הניח תמיר על השולחן את אחד המיסמכים שניתנו לו על-ידי בראנד, ביק' שו לאשר את תוכנו. היה זה תזכירו של בראנד, למנהיגי הישוב בימי השואה.

אמנון תל, התובע, קפץ כנשור נחש. הוא האשים את תמיר בכיצוע עבירה חמור' רה — התקשרות עם עדי הצד השני לפני שמיעתם — והודיע שיפתח נגדו באופן אישי תיק סלילי. הקאריירה של תמיר הונחה על כף המאזניים. השופט יצא מן האולם, להימ' לך בדעתו. חיזורים מרוב התרגשות, ציפו שני הצדדים לשובו. בנימין הלוי חזר, התיי' שב, הודיע את החלטתו: לא היה פגם ב' התנהגותו של תמיר. תמיר התחה לו קידה עמוקה: נסיון התביעה לשבור נשבר. מאותו רגע האמינו ידידי תמיר שנצחר' נו מובטח. לשוא הוועק חיים כהן איש' השנה של תשי"ג, להופיע ככבודו ובעצמו. הוא לא שינה דבר. לשוא הוקמה במשרד

(ראה שער)

המאורע העיקרי של תשי"ד נשאר גם הגדול שהתנהל בבית המשפט המחוזי בירוש' לים. פסקי הדין הפך סנסציה בינלאומית, נתן לישראל מקום נרחב יותר בעיתוני העולם מאשר הקרבות בגבול עזה. הוא גרם למש' בר הממשלה היחיד של השנה, הטביע את חותמו על המאורע הפוליטי העיקרי — הבחירות לכנסת — ונתן דחיפה מכרעת לבריחת המוני הבוחרים מן המרכז אל ה' קצות. הוא שבר את מעמדו הציבורי של משה שרת ועזר על-ידי כך בעקיפין לשי' בתו של וויד בן גוריון.

תחילה היה זה "משפט גרינולד", אך דמר' תור של בעל בית המלון הזקן נדחקה חיש מהר לפניו. אחר-כך היה זה "משפט קסטנ' גר", הפך את העתונאי מקלוז' לאיש השנה של תשי"ד. אולם בהימשך הקרב הגדול ה' פך גם קסטנר כמעט לצופה בדו"קרב בין המשטר הקיים בישראל כולו לבין צעיר בן 32. הודה זאב לקחיר, מלחך פינכתו של 'משה שרת': "לא היה זה משפט גרינולד' אי משפט קסטנר, אלא משפט תמיר!"

שקר גם!

המשפט הגדול היה כולו פרי עבוד' תו של איש אחד. כשנפתחה הישי' בה הראשונה, היה לקוחו של תמיר נושא לגלגל מוחלט. מבחינה משפטית נראה ה' משפט אבוד מראשו; עלונו של גרינולד כלל כ-3000 שמעות נפרדות, העיבדות העיק' ריות — בנוגע לשתוף הפעולה בין קסטנ' נו והנאצים — יכלו להיות ידועות רק לנא' צים ולקסטנר עצמו. השאלה הגדולה הוזק' רה: מנין לקחת עדים?

העדים סופקו על-ידי התביעה עצמה. משך שלושה ימים יחצי העיד ישראל קסטנר, נחל נצחון מוסרי גדול. בתום עדות זו חזר ושאל השופט את הנאשם אם אינו רוצה לחזור בו ולהודות באשמה, לאיר העדות. משך יום התייעץ הפרקליט עם לקוחו. ה' תשובה היתה שלילית.

איש לא הרגיש כי ההכרעה האמיתית כבר נפלה. התביעה הכללית הגישה לתיק חבילה אדירה של מיסמכים. לתמהון כל הנוכחים, לא התנגד לכך תמיר. יריביו זקפו זאת על חשבון חוסר הנסיון של עורך הדין הצעיר. הם לא הכירו עדיין את תמיר.

לאט לאט הוביל הפרקליט את העד הרא' שו אל המלכודת. קסטנר קבע בחודאות שלא נתן עדות לטובת הגנרל הנאצי קורט בכר; שאסור היה לתת עדות כזאת; ש' עדות כזאת, לו ניתנה היתה פסע לאומי. אחירה של ידיות ירצון טוב שררה באולם. לפתע הרים שמואל תמיר את קולו המא' מן, קולו של מי שהיה במשך שמונה שנים קריין קול ירושלים: "ואני אומר לך שהו' דות להתערבותך שוחרר בכר בנירנברג!" קסטנר, נרגש כולי, זרק לעומתו: "שקר גם!"

ואז הוציא תמיר את אחד המוצגים שהו' גש בהיסח הדעת על-ידי התביעה עצמה: מכתב של קסטנר לשרי האוצר המנוח, אלי' עזר קפלן, בו טען בסיפוק שהודות להתערבו' תו האישית שוחרר בכר.

פגישה בחשיכה

היתה זאת נקודת השיא המשפטית. עדר' תו של קסטנר נשברה ללא תקנה. מאו' תו רגע הפך חיטולו של תמיר את המט' רות העיקריות של התביעה. תמיר התלונן ש' עוקבים אחריו, שפותחים את מכתביו ומא' זינים לשיחותיי בטלפון. הקרב המכריע, פנים אל פנים, לא אחר לבוא.

איש המסתורין של המשפט היה יואל בראנד, האיש שנשלח על-ידי הנאצים לתור' כיה. בשעת החקירה של מנחם באדר האשים תמיר את הסוכנות שהסגירה אותו לבריטים, חיסלה על-ידי כך בצורה פושעת את הסיכוי

בסיכויי הסתמך תמיר ב' 80% על עדיה של התביעה עצמה.

ספוק שי מתח נבוה

אילו פרחו אנשי שרת מראש לחקור את שיטותיה הלתימה של תמיר, במקום לנל' זל ביריבם הצעיר, היתה הפתעתם הבלתי נעימה קטנה יותר. כל שיטות ההגנה במש' פט קסטנר כבר השתקפו במשפט הגדול הראשון שניהל תמיר אחרי הפיכתו לער' רך דיין: משפט פאול קולק נגד העתון חרות, בשנת 1949.

העתון טען כי קולק, אחיו של נושא' כלי בן גוריון תדי קולק, מפטר את אנשי אצ"ל מן העבודה במשרדו, וכי היה מעורב ברצח איש אצ"ל ידידיה סגל, שנחטף ב' 1947 על-ידי ההגנה בחיפה, עונה ונמצא מת ב' מורדות הכרמל. קולק תבע 2000 ל"י פיי צויים.

חרות לא יכול להוכיח את טענותיו. כש' לוננו נראה בטוח. המשפט האפרורי התקרב לסיומו. העתונות מאיתם הימים יודעת לס' פר כי באחת הישיבות נאלץ פרקליט חרות, עורך הדין יצחק (משפט יעקובוביץ) בנימיני, לאוץ למשפט רצח. אולם השופט המחוזי (כיום עליון) יואל זוסמן סירב לדחות את ה' ישיבה. מיואש הסתכל בנימיני סביבו באולם, לחפש ממלא מקום. מבטו ננעץ בתמיר הצ' עיר שבא רק מתוך סקרנות.

אישם נמצאה גלימה שחורה. לרשות תמיר עמדו רק דקות מעטות ללמוד את פרטי המשפט, שהגיע כבר לשלב שמיעת עדי ההגנה. שאל תמיר את אחיו של הנרצח: "האם אתה מאמין כי בן גוריון אחראי לר' צח אחיך?" האח אישר שאמנם זו דעתו. המשפט האפור התמלא לפתע מתח חשמלי, העתונות חיצרה את הפטוק, תמיר הודיע שיומין כעדין את ראש השי' איסר בארי, האלוף וויד שאלתיאל, השרים פרץ ברנשטיין ויצחק גרינבוים. בזה אחר זה הופיעו כל חטופי ומעוני אצ"ל, סיפרו את סיפוריהם המוזעזעים. איש אבא חושי זול אמסטל גד' רש, על דוכן העדים, להרים את מכנסיו כדי להראות את צלקות החריכה ברגליו, לחשוף את חורי השיניים שנעקרו בשעת חקירתו בידי השי'. בהסתמכו רק על ה' אינטואיציה הפוליטית שלו הוציא תמיר מפי העדים העוינים, אנשי המשטר, את מבוקשו. היה זה נצחונו של תמיר.

והיתה זאת גם החזרה הכללית למשפט הגדול.

ראש הממשלה הועדה השאית, בראשות נושא' כלי בן גוריון אהוד אבריאלי, כדי לער' ער את בניין הסניגוריה בעזרת תקציב משר' ער של 100 אלף ל"י. יחיד במערכה, נעזר רק על-ידי שני מתלמידים, ללא מנגנון צוות, או תקציב (פרט ל-2500 ל"י על-יבות שנאס' פו על-ידי הועד הציבורי להגנת גרינולד) הנחית תמיר את המכה הגדולה ביותר על המשטר הקיים מזה דור בישוב ובמדינה.

איש השנה תשי"ד: ישראל קסטנר